

ПРОФЕСІЙНА СПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

вул. Шота Руставелі, 39-41, м. Київ, 01601
тел. (044) 289-73-61, факс (044) 289-63-61 E-mail: profmed@fpsu.org.ua
www.medprof.org.ua Код ЄДРПОУ 03591800

06.04.2018 № 05-07/125

Керівникам державних та комунальних закладів охорони здоров'я, Керівникам організацій Профспілки

Про дотримання Конституції України
та трудових прав працівників під час
автономізації закладів охорони здоров'я

Відповідно до положень частини 3 статті 49 Конституції України держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена.

Виходячи з викладеного, наведені заклади охорони здоров'я (далі - ЗОЗ) не підлягають ліквідації, а також реорганізації шляхом приєднання або злиття. Припинення ЗОЗ можливе лише шляхом реорганізації, за процедурою, визначеною чинним законодавством та у спосіб, який не призведе до скорочення мережі таких закладів.

Так, статтею 184 Кримінального кодексу України встановлено кримінальну відповідальність за незаконне скорочення мережі державних і комунальних закладів охорони здоров'я.

Доводимо до Вашого відома, що згідно з частиною 13 статті 16 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (далі – Основи) передбачені дві організаційно-правові форми в яких можуть утворюватися та функціонувати заклади охорони здоров'я комунальної власності: комунальні некомерційні підприємства та комунальні установи.

Водночас, пунктом 2 Прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я» (далі – Закон про автономізацію) передбачено, що комунальні заклади охорони здоров'я - бюджетні установи можуть реорганізовуватися в комунальні некомерційні підприємства.

Таким чином, на сьогоднішній день, у чинному законодавстві відсутня норма, яка містить імперативний припис щодо необхідності перетворення комунальних установ охорони здоров'я у комунальні некомерційні підприємства.

У разі прийняття органом місцевого самоврядування або керівником військово-цивільної адміністрації рішення про перетворення комунальної

установи охорони здоров'я у комунальне некомерційне підприємство, враховуючи окремі випадки на місцях, звертаємо Вашу увагу, що відповідно до частини 3 статті 21 Кодексу законів про працю України (далі — КЗпП України) сфера застосування контракту, як особливої форми трудового договору визначається лише законами України. А тому, зазначені норми трудового законодавства не передбачають укладання трудових договорів у формі контрактів з працівниками ЗОЗ - лікарями, адміністративним, медичним персоналом тощо. Єдине виключення з цього правила передбачено частиною 9 статті 16 Основ, якою встановлено укладення на конкурсній основі контракту з керівниками державних і комунальних закладів охорони здоров'я у разі прийняття їх на роботу.

При цьому доцільно враховувати положення частини 4 статті 36 КЗпП України, а також підпункту 3 пункту 3 Прикінцевих положень Закону про автономізацію згідно з якими у разі зміни власника підприємства, а також у разі його реорганізації продовжується дія трудових договорів працівників, окрім випадків скорочення їх чисельності або штату.

Таким чином, у разі перетворення комунальної установи у комунальне некомерційне підприємство, заклад охорони здоров'я продовжує здійснювати свою діяльність в новій організаційно-правовій формі, з одночасним продовженням трудових відносин з найманими працівниками.

До трудових книжок працівників новому роботодавцю достатньо внести відповідні записи про реорганізацію ЗОЗ та ознайомити з ними працівників.

Якщо у рішенні власника про реорганізацію відсутній припис про затвердження штатного розпису ЗОЗ, - таке питання підлягає вирішенню його керівником у найкоротші терміни після призначення на посаду у створеному в результаті перетворення ЗОЗ.

Також звертаємо увагу, що відповідно до частини 5 статті 9 Закону України «Про колективні договори та угоди» (далі – Закон про колдоговори) у разі реорганізації ЗОЗ колективний договір зберігає чинність протягом строку, на який його укладено або може бути переглянутий за згодою сторін.

Відповідно до статті 9 КЗпП України умови договорів про працю, які погіршують становище працівників порівняно з законодавством України про працю, є недійсними. Так само, умови колективних договорів, що погіршують порівняно з чинним законодавством становище працівників, є недійсними і їх забороняється включати до договорів (частина 2 статті 5 Закону про колдоговори).

Частинами 4 та 5 статті 97 КЗпП України визначено, що власник або уповноважений ним орган чи фізична особа не має права в односторонньому порядку приймати рішення з питань оплати праці, що погіршують умови, встановлені законодавством, угодами, колективними договорами.

Оплата праці працівників здійснюється в першочерговому порядку. Всі інші платежі здійснюються власником або уповноваженим ним органом після виконання зобов'язань щодо оплати праці.

Згідно зі статтею 8 Закону України «Про оплату праці» держава здійснює регулювання оплати праці працівників підприємств усіх форм власності шляхом встановлення розміру мінімальної заробітної плати та інших державних норм і

гарантій, встановлення умов і розмірів оплати праці керівників підприємств, заснованих на державній, комунальній власності, працівників підприємств, установ та організацій, що фінансуються чи дотуються з бюджету.

Таким чином, не зважаючи на втрату ЗОЗ статусу бюджетної установи у зв'язку з перетворенням у комунальне некомерційне підприємство, попередні умови оплати праці його працівників підлягають збереженню як мінімальні гарантії у колективному договорі перетвореного ЗОЗ, зокрема, з урахуванням вимог наступних постанов Кабінету Міністрів України:

- «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 30.08.2002 № 1298;

- «Про затвердження Порядку виплати надбавки за вислугу років медичним та фармацевтичним працівникам державних та комунальних закладів охорони здоров'я» від 29.12.2009 № 1418;

- «Про деякі заходи щодо підвищення престижності праці медичних працівників, які надають медичну допомогу хворим на туберкульоз» від 16.02.2011 № 123;

- «Деякі питання оплати праці працівників протитуберкульозних закладів» від 20.03.2013 № 174;

- «Деякі питання оплати праці медичних працівників системи екстреної медичної допомоги» від 27.03.2013 № 199;

- «Деякі питання оплати праці медичних працівників, що надають первинну медичну допомогу» від 30.12.2013 №977;

- «Питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 11.05.2011 № 524, а також наказу Міністерства соціальної політики та МОЗ України «Про впорядкування умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення» від 05.10.2005 №308/519.

На підставі викладеного, з метою забезпечення неухильного дотримання трудових прав працівників - членів Профспілки, керуючись положеннями частини 1 статті 19 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», частини 2 статті 19, частин 1 та 6 статті 43 Конституції України, - закликаємо керівників ЗОЗ та керівників організацій Профспілки, в межах компетенції, забезпечити дотримання законодавства про працю та зайнятість населення, зокрема, і недопущення заборгованості по заробітній платі працівників охорони здоров'я.

З повагою

Голова Профспілки

В.М. Коваль